

Školní vzdělávací program DD Semily

Školní rok - 2025/2026

V Semilech, září 2025

Zpracovala a předkládá:

Mgr. Viera Hlaváčová
ředitelka DD Semily

1. Základní údaje o školském zařízení

Název:	Dětský domov, Semily, Nad Školami 480, příspěvková organizace
Adresa:	513 01 Semily, Nad Školami 480
Právní forma:	příspěvková organizace
IČO:	00855006
IZO:	103 378 731
Identifikátor zařízení:	600 029 808
Zřizovatel:	Liberecký kraj
Ředitel:	Mgr. Viera Hlaváčová
Datum zařazení do sítě:	3. 1. 2008 (datum poslední změny v zařazení)
Kapacita školského zařízení:	16 lůžek
Organizace sdružuje:	Dětský domov Školní jídelna

2. Charakteristika zařízení

Dětský domov pečuje o děti s nařízenou ústavní výchovou, přičemž plní úkoly výchovné, vzdělávací a sociální. Dětský domov v Semilech má dvě rodinné skupiny s maximální kapacitou 16- ti lůžek. Věk dětí se pohybuje v rozmezí od 4 do 18 let na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově. Dětský domov může poskytovat plné přímé zaopatření zletilé nezaopatřené osobě po ukončení výkonu ústavní výchovy, připravující se na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let, a to za podmínek sjednaných ve smlouvě mezi nezaopatřenou osobou a dětským domovem. Děti se vzdělávají ve školách, které nejsou součástí dětského domova.

Zřizovatelem domova je Liberecký kraj. Územním obvodem však Dětský domov Semily patří pod Dětský diagnostický ústav a SVP v Hradci Králové. S DDÚ v Liberci však dětský domov úzce spolupracuje a po dohodě zařazuje i děti z DDÚ Liberec.

V dětském domově se při výchovně vzdělávací činnosti uplatňují neformální organizační metody podněcující optimální psychosociální vývoj s ohledem k individuálním potřebám dítěte. Život dětí v DD by se měl svou formou co nejblíže podobat běžnému modelu rodiny se všemi právy a povinnostmi jednotlivých členů. Dětem by se mělo dostat co nejvíce potřebných, pro život nezbytných dovedností a návyků, ale i žádoucích vzorců chování. Děti vychovávané v dětských domovech rodinného typu odcházejí do života vybaveny základními znalostmi o hospodaření a vedení domácnosti, nutnosti vzájemné pomoci s druhými lidmi s vědomím tolerance, upřímnosti v jednání a respektu k ostatním a v neposlední řadě také pracovními návyky a občansko-právním povědomím. Po dosažení 18 let by jejich dobrovolná integrace do společnosti neměla být „zlomem“ v životě, ale plynulým přechodem do světa dospělých.

3. Cíle výchovy a vzdělávání

Hlavním cílem veškeré výchovy a vzdělávání v DD Semily je příprava dětí na samostatný vstup do běžného života s ohledem na individuální zvláštnosti a potřeby dítěte. Z toho vycházejí i jednotlivé a dílčí cíle, tomuto jsou podřízeny i metody. Výchovně vzdělávací práce je zachycena v ročních plánech, které jsou následně rozepsány do týdenních plánů. Preferována je samostatnost při běžných každodenních činnostech, schopnost zapojit se do běžného života, ohleduplnost k druhým lidem a ke svému okolí, vytváření správných pracovních návyků, zdravý duševní vývoj a zejména důraz na vzdělání, které je nezbytné k další zdárné existenci jednotlivce. Cíle jsou promítnuty do programů rozvoje dítěte a s každým dítětem jsou individuálně konzultovány a hodnoceny.

Jednotlivé cíle:

- a) výchova dětí k samostatnosti a zodpovědnosti, uplatňovat především osobní přístup
- b) vytváření pozitivních projevů chování ve vztahu k sobě, ke svým vrstevníkům, k druhým lidem, ke svému okolí a k přírodě
- c) vytváření pozitivního postoje ke vzdělání pomocí vhodných motivačních prostředků, rozvoj jejich osobnosti
- d) učit děti tvořivému myšlení, hodnocení situací, řešení problémů a sebehodnocení
- e) učit děti vhodným způsobem komunikovat, nebát se říkat vlastní názor
- f) vychovávat děti ke spolupráci, respektování práce druhých, ke spoluvytváření přátelské atmosféry v domově
- g) výchova dětí ke zdravému způsobu života, respektování sebe sama
- h) naučit děti reálně nahlížet na svoje schopnosti a učit je zdolávat životní překážky

4. Formy vzdělávání a výchovy

Jsou to každodenní činnosti dané vnitřním režimem zařízení, akce podle ročního či týdenního plánu nebo aktuální potřeby, příležitostné akce a další aktivity, včetně aktivit odpočinkových a rekreačních.

- a) Každodenní činnosti dané Vnitřním řádem. Zahrnují přípravu na vyučování, plnění svých povinností, udržování pořádku.
- b) Akce podle plánů /ročních či týdenních – týdenní plány vycházejí z ročních plánů a na začátku školního roku je vypracovávají kmenový (denní) vychovatelé pro svěřené děti jednotlivých rodinných skupin zahrnující různé sportovní, výchovné (odrážející průběh pracovního týdne rodiny) a estetické aktivity. Důležitou součástí jsou i aktivity různě stmelující (mimo prostory DD) a akce metodika prevence.
- c) Odpočinkové a rekreační aktivity – individuálně se mohou lišit a zahrnují činnosti od osobního volna, po docházení do sportovních a uměleckých kroužků, výlety do blízkého i vzdálenějšího okolí, pobyty na letních, případně zimních táborech a soustředěních. V dětech je hledán vnitřní potenciál, talent či um k nějaké činnosti vedoucí k aktivnímu trávení volného času.
- d) Akce spontánní, podle nabídek okolí – aktivity nabízené v průběhu roku různými zájmovými spolky, nadacemi a organizacemi. Jde zejména o účasti na závodech, různých soutěžích, setkáních, seminářích, exkurzích a uměleckých představeních.

5. Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělání (Listina základních práv a svobod, zákon č. 561/2004 Sb. (§2, §16, §18), zákon č. 563/2004 Sb., vyhláška č. 72/2005 Sb., vyhláška č. 27/2016 Sb. (§1, §2, §3, §5 a další), proto je nutné zajistit jim vhodné podmínky, které odpovídají jejich potřebám. Pro děti s SVP je nutné zajištění individuálního přístupu a klidného prostředí. Školní vzdělávací plán Dětského domova Semily zajišťuje tyto podmínky pro práci s dětmi s SVP:

- **Personální podmínky** – pro práci s dětmi s SVP je vyžadované vzdělání v oblasti speciální pedagogiky pro alespoň základní orientaci v oblasti vzdělávacích a výchovných potřeb, dále je nutné pravidelné doškolování personálu v oblasti pedagogické či speciálně pedagogické, včetně logopedické a terapeutické intervence.
- **Technicko – materiální a prostorové podmínky** – pro práci s dětmi s SVP je umožněno individuální učení odděleně od ostatních dětí tak, aby jejich snaha o pozornost je co nejméně odváděla od soustředění. Individuálním učením se má na mysli individuální přístup s možností věnovat se pouze danému dítěti. Zajištění dalších materiálních či didaktických pomůcek, je-li to zapotřebí a jeví-li o tyto pomůcky dítě zájem (většinou jde o pomůcky u základního trivia – čtení, psaní, počítání).
- **Organizační podmínky** – integrace dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami v rámci dětského domova probíhá průběžně tak, aby nedocházelo k vylučování dítěte z rodinné skupinky s ohledem na jeho mentální či zdravotní úroveň. Dětský domov se rovněž snaží o dobrou spolupráci se zákonnými zástupci. Poradenskou pomoc poskytuje orgán sociálně právní ochrany jednotlivých dětí (OSPOD), pedagogicko-psychologická poradna, Semily (PPP), ale rovněž školy, kam jednotlivé děti z domova docházejí, a se kterými je domov v pravidelném kontaktu.

6. Obsah výchovy a vzdělávání

Hlavním obsahem výchovy a vzdělávání DD Semily jsou jednotlivé složky výchovy (rozumová, pracovní, mravní, estetická, tělesná apod.), směřující k hlavním cílům.

Vzdělávací oblasti výchovy a vzdělávání:

- a) Společenská a rodinná výchova – děti jsou vedeny k životu v právní společnosti, snaží se zaujmout své místo, chápou své postavení a úlohu v současné globalizované a multikulturní společnosti. **Učí se dodržovat práva a znát svoje povinnosti**, respektovat práva druhých, vystupovat proti diskriminaci a xenofobii, pracovat ve prospěch svůj, ve prospěch společnosti, ve prospěch své rodiny, vše v rámci norem. Učí se uznávat hodnoty a tradice svého národa, vytvářet k nim pozitivní vztah, snaží se pochopit hodnoty demokracie, přispívat k jejich uplatňování, osvojit si hodnoty rodiny. Učí se základním poznatkům sexuální výchovy.
- b) Výchova k samostatnosti – děti se učí udržovat pořádek ve svých věcech. Podle svých schopností se spolupodílejí na přípravě jídel nejen pro sebe, ale i pro členy „své“ rodinky, učí se samostatně hospodařit s určitým přídělem finančních prostředků, kontrolují své chování, učí se vyjádřit slušnou formou svůj vlastní názor, předcházejí rizikovému chování. Podle okolností se snaží samostatně, nebo s malou dopomocí, komunikovat s úřady a různými institucemi spolupracujícími s domovem, které se spolupodílejí na jejich osamostatňování.
- c) Estetická a pracovní výchova – v dětech je rozvíjeno estetické cítění, zejména formou návštěv uměleckých představení, volbou vhodné literatury a hudby, děti se samy podílejí na různých výtvarných a kreativních činnostech, věnují se tanci či jiné umělecké výchově. Svoje dovednosti uplatňují i na některých veřejných vystoupeních, či přehlídkách, pomáhají při různých akcích domova a pro domov, zušlechťují své okolí, ve kterém žijí.
- d) Tělesná výchova a výchova ke zdraví – děti se učí pečovat o svoje duševní i tělesné zdraví, znají pojem zdravý životní styl, zdravá výživa a zdravá životospráva, dbají o čistotu a hygienu, získávají kladný vztah k pohybovým činnostem různého zaměření a k smysluplnému trávení volného času.

7. Klíčové kompetence

Při plnění hlavních cílů výchovy a vzdělávání, by dítě mělo být vybaveno takovými schopnostmi a dovednostmi, které by mu měly pomoci při zdolávání úskalí všedního života. Při působení na dítě musí být přihlédnuto zároveň k jeho individuálním schopnostem a dovednostem. Ve vzdělávacím programu dětského domova jsou stanoveny obecně klíčové kompetence výchovy a vzdělávání dětí, které jsou individuálně rozvíjeny s ohledem na možnosti každého jedince.

a) *Kompetence k učení* – dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje, organizuje vlastní učení, shromažďuje a třídí informace a učí se je využívat ve svém životě. Výsledky porovnává a vyhodnocuje. Získává kladný postoj k učení, chápe jeho význam a smysluplnost. Rozumí věcem přiměřeně svému věku, věci dotahuje do konce a pokud možno samostatně. Umí posoudit svoje pokroky, učí se ze svých chyb. Nechá si poradit, dokáže být kritické. Umí ocenit výkony druhých, tak své.

b) *Kompetence k řešení problémů* – dítě se učí sledovat a vnímat běžné životní situace a každodenní problémy. Přiměřeně a samostatně překonává životní překážky, přijímá důsledky svých rozhodnutí, nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem a hledá vhodnější řešení. Při řešení složitějších problémů požádá o radu a je schopno se jí řídit. V případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby dokáže přivolat pomoc. Ověřuje správnost svých rozhodnutí.

c) *Kompetence komunikativní* – dítě se přiměřeně svému věku a duševním schopnostem vyjadřuje, hovoří ve vhodně formulovaných větách, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog, dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity, nálady. Komunikuje se svým okolím, vyjadřuje se kultivovaně. průběžně rozšiřuje slovní zásobu, kterou aktivně používá. Využívá informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, mobil). Přiměřeně svým schopnostem zvládá písemnou komunikaci. Snaží se vyjádřit svůj názor a slušnou formou jej obhájit.

d) *Kompetence sociální a personální* - dítě se učí spolupracovat ve skupině, spoluutváří příjemnou atmosféru v kolektivu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, umí diskutovat a efektivně spolupracovat s druhými, vnímá hlediska druhých a respektuje práva a osobnost druhých lidí, vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci, reálně posuzuje svoje fyzické i duševní schopnosti.

e) *Kompetence občanské* – respektuje názory a přesvědčení druhých lidí, přijímá je jako jedny z možných, svůj názor předkládá jako rovněž jeden z možných, přiměřeně svému věku a možnostem, zná základní zákony, respektuje společenské normy a pravidla soužití, má povědomí o jednání s úřady, respektuje tradice a kulturní dědictví, chrání své zdraví a zdraví druhých, uvědomuje si význam zdravého životního stylu, spolupodílí se na ochraně životního prostředí.

f) *Kompetence pracovní* - vytváří si pozitivní vztah k pracovním činnostem přiměřeným věku a možnostem dítěte, samostatně zvládá základní pracovní dovednosti v oblasti domácích prací, udržování čistoty a pořádku, vaření, opravy prádla, vedení domácnosti, dodržuje zásady osobní hygieny. Dle svých schopností umí hospodařit s finančními prostředky, dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostředí a společenských hodnot a uplatňuje je při pracovních činnostech, využívá získané znalosti a zkušenosti v praktickém životě a vytváří si představu o možnostech svého budoucího uplatnění, používá bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky a přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých.

8. Popis materiálních podmínek

Dětský domov má maximální kapacitu 16 dětí, které pobývají v pokojích o dvou až třech lůžcích, ve dvou rodinných skupinkách. Každá rodinná skupina má svojí samostatnou obytnou jednotku, jejíž součástí je obývací pokoj, kuchyňka a sociální zařízení. V každé rodině je zatím místnost vychovatelů, i když ty se vlivem transformačních trendů postupně odstraňují. Společnými prostory obou rodinek jsou jídelna, počítačová učebna (u této je plánované odstranění, kdy jeden počítač / notebook bude dětem k dispozici přímo v obývacím pokoji), posilovna a vstupní šatna.

Na pokojích má každé dítě vlastní úložné prostory a alespoň jednu skříňku se zámkem (podle věku a rozumovým schopnostem) pro soukromé účely. Dětský domov je vybaven potřebami pro sportovní a rekreační činnost, jako jsou zejména lyže, kola, stany, míče, brusle, rakety, sítě a různé další potřeby pro sport a rekreaci. Dětský domov má nově k dispozici dvě auta, která slouží dětem podle potřeby (pro společné výlety rodinky automobil značky Peugeot pro 9 osob, a pro rozvoz menšího počtu dětí (například zdravotní účely), slouží osobní automobil značky Škoda Fabia.

Podle možností rozpočtu a poskytnutých příspěvků od dárců, jsou dětem hrazeny náklady na kulturní, oddechovou, sportovní a rekreační činnost, prioritně pak náklady na vzdělání a zdravotní ošetření. Ostatní náklady jsou hrazeny podle ustanovení zákona č. 109 /2002 Sb.

9. Popis personálních podmínek

V DD Semily je zajištěna komplexní péče o děti těmito pracovními kategoriemi:

- Speciální pedagog – 3 (přepočteno 2)
- Vychovatel - 3
- Asistentky pedagoga – 3 (přepočteno 2,35)
- Sociální pracovníce – 1 (přepočteno 0,7)
- Provozní účetní – 1
- Kuchaři – 3 (přepočteno 1,45)
- Vedoucí jídelny - 1 (přepočteno 0,5)
- Údržbář - 1 (přepočteno 0,5)
- Uklízečka – 1 (přepočteno 0,5)
- Ředitelka – 1

Celkem se na chodu dětského domova podílí 18 lidí (vedoucí jídelny dělá zároveň kuchařku na 0,2 úvazek). Přepočtem na úvazky pak 13 lidí.

V době prázdnin zastupují kmenové vychovatele externí pracovníci.

10. Popis ekonomických podmínek

Dětský domov Semily je příspěvkovou organizací Libereckého kraje. Financování domova je zajištěno zejména příspěvkem zřizovatele a menší měrou pak sponzorskými dary – ty jsou zásadně určeny pro financování dalšího vzdělávání a rozvoje dětí, Z vlastní činnosti jsou příjmy minimální. Nezanedbatelnou část financí pro děti získává domov rovněž díky různým projektům nadací.

11. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Bezpečnost práce a ochrana zdraví je zajišťována v DD Semily v souladu s uvedenými předpisy, a to zejména § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a dále zákonem č. 262/2006 Sb., Zákoník práce v platném znění, část pátá bezpečnost a ochrana zdraví při práci. Zajištění BOZP je garantováno odborným externím pracovníkem.

12. Závěrečná ustanovení

Školní vzdělávací program (ŠVP) je veřejným dokumentem umístěným ve vestibulu domova a na webových stránkách DD Semily. Do ŠVP může každý nahlížet a pořizovat z něj opisy.